

Afgørelser – Reg. nr.: 06903.00

Fredningen vedrører: Gyldenså

Domme

Taksationskommissionen 24-06-1981

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 18-12-1980

Fredningsnævnet 23-04-1979

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNINGADRESSE:
AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-11 95 65Sag nr. 173. Fredning af Gyldensåen.Bornholms amt

Kendelse:

(Meddelt den 24. juni 1981)

Overfredningsnævnets afgørelse af 18. december 1980 om erstatning i anledning af fredningen af Gyldensåen med tilgrænsende arealer i Allinge-Gudhjem kommune er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af ejeren af matr.nr. 105 a, 214 n Østermarie, pensionatsejer Jørgen Hågensen Skovgård.

Taksationskommissionen har den 26. maj 1981 besigtiget den nævnte ejendom.

For taksationskommissionen har ejeren nedlagt påstand om en meget væsentlig forhøjelse af erstatningen, som han finder bør fastsættes til et beløb på ca. 100.000 kr. Han har henvist til, at den adgang for offentligheden til gående færdsel, der åbnes ved fredningen, vil medføre betydelig gene og dermed forringelse af ejendommens handelsværdi. Det må befrygtes, at adgangen til dalen vil føre til ulovligt fiskeri i åen, og at publikum vil indfinde sig og parkere ved ejendommens bygninger og begive sig

til ådalen fra dette sted.

På kommissionens forespørgsel har ejeren erklæret, at han ikke har nogen erhvervsmæssig interesse i, at ådalen friholdes for offentlig adgang.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Den af ejeren nævnte mulighed for, at publikum uden tilladelse parkerer ved ejendommens bygninger og derfra begiver sig til gangstien i ådalen, findes ikke at være en sådan direkte følge af fredningen, at der vil kunne tages hensyn hertil ved erstatningsfastsættelsen. Det samme gælder en muligt forøget risiko for ulovligt fiskeri. Når henses til gangstiens placering i bunden af dalen, forholdsvis langt fra ejendommens bygninger, finder kommissionen, at der er ydet fuldstændig erstatning for det af fredningen følgende tab ved det af overfredningsnævnet fastsatte, takstmæssigt udmålte erstatningsbeløb. Taksationskommissionen stadfæster derfor overfredningsnævnets afgørelse.

Herøfter bestemmes:

Den Jørgen Hågensen Skovgård tilkommende erstatning for fredning af en del af ejendommen matr.nr. 105 a, 214 n Østermarie fastsættes til 8.650 kr.

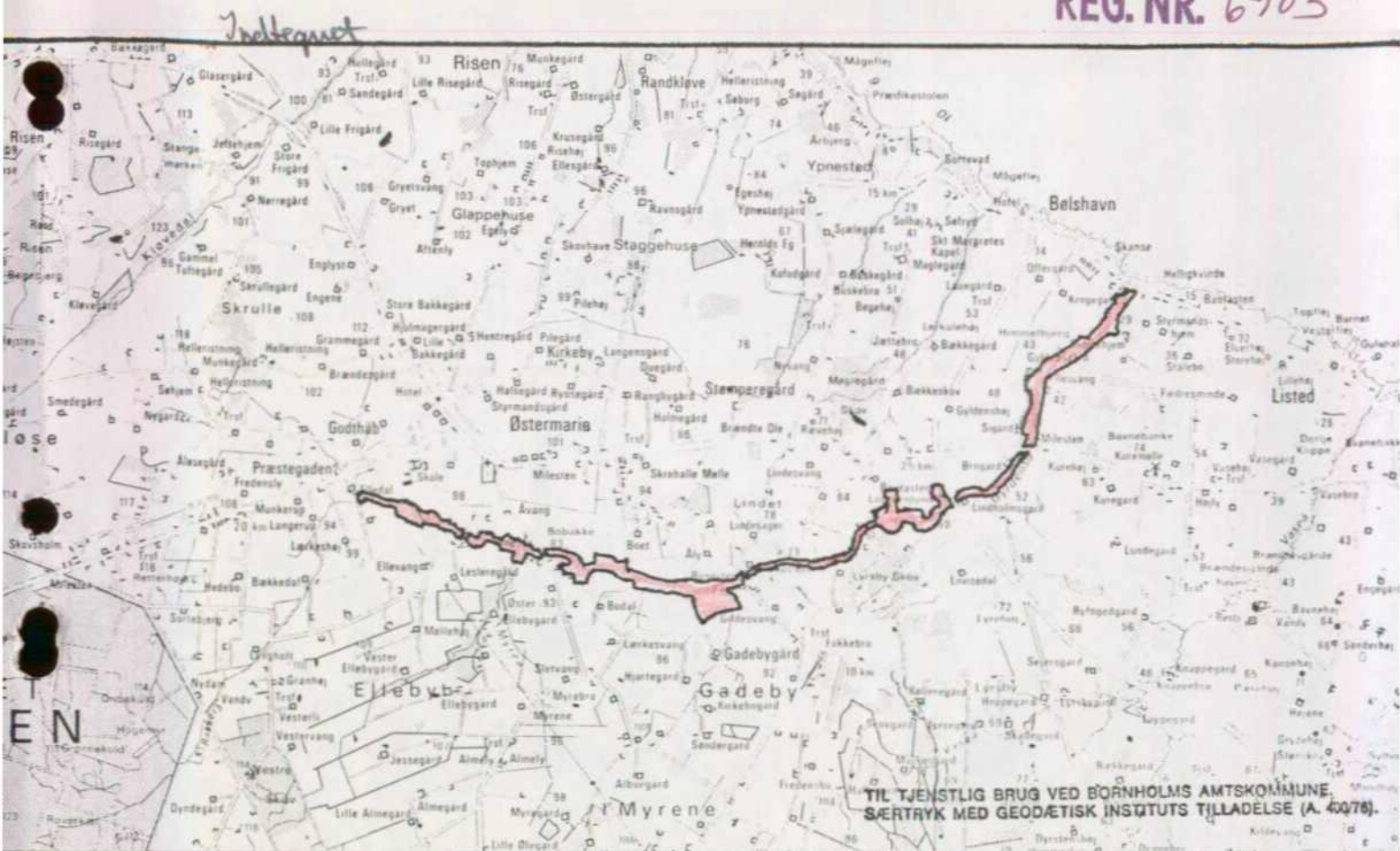
Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 18. december 1980.

J. Lunøe

Karl Nielsen

K. O. Nielsen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

KORTBLAD NR. 5235 og 5236

1:50000

MATR. NR.: Gyldenså SOGN: Østermarie

AREAL: 55 ha.

EJER: Private.

FREDET: Fredningsnævnets kendelse af 23.4.1979.
Overfredningsnævnets afgørelse af 18.12.1980.

FORMÅL: At beskytte ådalen og dens nærmeste omgivelser mod ændringer, der kan forringe eller ødelægge de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til vandløbet og ådalen, at give almenheden mulighed for at færdes langs dele af ådalen, INDHOLD: og at give fredningsmyndighederne mulighed for at iværksætte drifts- og plejeforanstaltninger.

Ådalens terrænformer må ikke ændres. Karakteren af blandet løvskov og åens naturlige løb skal opretholdes. Forbud mod bebyggelse bortset fra de for drift af bestående brug nødvendige bygninger, oprettelse af campingpladser, pelsdyrfarme og oplagspladser.

PÅTALERET: Fredningsnævnet, Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og Bornholms amtsråd.

REG. NR.: 139 - 04 - 23

1812 IV SØ

18/12-1980

Overfredningsnævnets afgørelse

af 18. december 1980

om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer i Allinge-Gudhjem kommune, Bornholms amt (sag nr. 2418/79).

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds har den 23. maj 1979 afsagt kendelse om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer i Østermarie, Allinge-Gudhjem kommune. Fredningen omfatter åløbet i næsten hele dets længde og tilgrænsende arealer på ialt ca. 55 ha under 38 ejendomme.

Sagen er rejst af det daværende fredningsplanudvalg for Bornholms amt og Danmarks Naturfredningsforening i forening.

Fredningen tilsigter at bevare de landskabelige værdier og især at beskytte de naturvidenskabelige interesser, som knytter sig til denne karakteristiske bornholmske sprækkedal. Der findes således i ådalen en særlig righoldig flora og en speciel trævegetation. Dalen og åløbet har endvidere også betydning for henholdsvis fuglelivet og fiskebestanden.

Fredningen har herudover til formål at give offentligheden adgang til den nederste del af ådalen - så vidt dette er foreneligt med de naturhistoriske interesser - samt at give fredningsmyndighederne mulighed for at iværksætte drifts- og plejeforanstaltninger.

Fredningen er anbefalet af naturfredningsrådet og tiltrådt af Allinge-Gudhjem kommune samt Bornholms amtsråd.

Fredningsstyrelsen har under sagen fremsat ønske om en vis sikring af 3 gamle stenbroer, som fører over åen ved Gyldensgård, Lindholmsgård og ca. 300 m nord for Lesleregård. Fredningsstyrelsen ønsker derfor, at planer om ændring eller fjernelse af broerne forudgående skal forelægges styrelsen for at give denne lejlighed til eventuelt at rejse ny fredningssag til bevaring af det pågældende broanlæg.

For så vidt angår nogle registrerede velbevarede levn af dæmninger hørende til gamle vandmølleanlæg har fredningsstyrelsen udtalt, at bevaring af disse anlæg må anses for at være tilgodeset ved fredningsbestemmelsernes almindelige forbud mod terrænændringer.

De omhandlede levn af dæmninger findes følgende steder:

1. umiddelbart syd for landevejen mellem Svaneke og Gudhjem på matr.nr. 125 a,
2. umiddelbart sydøst for Gyldensgård på matr.nr. 103 a,
3. ved Sigård på matr.nr. 35 a,
4. ca. 100 m syd for Brogård på matr.nr. 36 a, og
5. 100 m nord for Lindholmsgård på matr.nr. 36 a og 42 a - alle af Østermarie.

Fredningsnævnets kendelse er for så vidt angår fredningens gennemførelse og indhold påklaget til overfredningsnævnet af ejeren af ejendommen matr. nr. 105 a, 214 n, Østermarie, der har ønsket fredningen ophævet særlig på grund af den stiadgang, som fredningsnævnets kendelse tillægger offentligheden.

I sagens behandling har deltaget 7 medlemmer af overfredningsnævnet.

Efter besigtigelse og møde med de interesserede i sagen skal overfredningsnævnet enstemmigt udtale:

Det tiltrædes, at det omhandlede område bør undergives fredning som bestemt af fredningsnævnet med de nedenfor nævnte, mindre ændringer:

Bestemmelsen om den offentlige adgang findes at burde begrænses af hensyn til beskyttelsen af området. Endvidere findes praktiske hensyn at tale for, at bestemmelsen om forbud mod anvendelse af kemiske ukrudts- eller hormonmidler lempes.

Endelig påhviler fredningens forpligtelser og beføjelser med hensyn til landskabspleje og foranstaltninger i forbindelse med den offentlige adgang Bornholms amtsråd som regional fredningsmyndighed.

Fredningsbestemmelserne for det område, der er vist på fredningskortet, er herefter følgende:

§ 1. Formål.

Fredningen har til formål:

- at beskytte Gyldenså-dalen og dens nærmeste omgivelser mod ændringer, der kan forringe eller ødelægge de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til vandløbet og ådalen,
- at give almenheden mulighed for at færdes langs dele af ådalen, og
- at give fredningsmyndighederne mulighed for at iværksætte drifts- og plejeforanstaltninger.

§ 2. Bevaring.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand med de nedennævnte undtagelser.

§ 3. Terrænændringer m.v.

- a. Det følger af § 2, at der ikke må foretages ændringer i terrænet, herunder gravning af sand og grus, fjernelse af løse blokke, samt opfyldning og planering.
- b. Ved ønske om fjernelse eller ændring af en af de 3 broer på matr.nr. 103 a, Østermarie, umiddelbart øst for Gyldensgård, i skellet mellem matr.nr. 36 a og 42 a, Østermarie ved Lindholmsgård, samt på matr.nr. 5 a, 5 g og 5 k, Østermarie ca. 300 m nord for Lesleregård, skal fredningsnævnet og fredningsstyrelsen underrettes, for at sidstnævnte kan have mulighed for at sikre broerne ved rejsning af særlig fredningssag, hvorunder ejerne kan fremsætte eventuelt erstatningskrav. Skridt til rejsning af sagen skal tages inden 30 dage, efter at fredningsstyrelsen har modtaget sådan henvendelse, der skal ske i anbefalet brev.

§ 4. Arealernes drift og pleje m.v.

- a. Ådalens karakter af blandet løvskov skal opretholdes. Indplantning af nåletræ eller andre for lokaliteten fremmede træarter - herunder ahorn - må derfor ikke finde sted. På agerjord eller vedvarende græsarealer må der ikke foretages nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager.
- b. Kemiske ukrudtsmidler eller hormonmidler må uden for haver og gårdspladser kun anvendes ved stødbehandling eller iøvrigt efter indhentet godkendelse hos naturfredningsrådet.
- c. Amtsrådet kan uden udgift for ejerne og efter aftale med disse eller, hvis aftale ikke opnås, med fredningsnævnets godkendelse foranledige den ønskede tilstand opretholdt, herunder lade selvsåning fjerne, samt foretage hugst uden for de i området eksisterende nåletræskulturer eller nåletræsbevoksninger, der er frembragt ved kultur.

§ 5. Vandløbets tilstand.

Åens naturlige løb må ikke ændres ved eksempelvis regulering, rørlægning eller sænkning af vandstanden.

§ 6. Bebyggelse m.v.

- a. De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke

opføres bygninger (herunder skure og boder), opstilles master, transformestationer eller andre indretninger, og der må ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger.

- b. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages ombygning af eller tilbygning til eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeriet først påbegyndes, efter at tegninger og planer er godkendt af fredningsnævnet.

Fredningsnævnet kan nægte tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygninger:

- 1) såfremt det eksisterende helhedsindtryk ændres væsentligt i uheldig retning, og der samtidig kan påpeges anden mulighed for placering og/eller ydre udformning, der funktionelt kan modsvare det af lodsejeren ønskede, eller
- 2) såfremt det ønskede ikke tjener rimelige jordbrugsøkonomiske formål.

- c. Ombygning af og tilbygning til de eksisterende lovligt opførte helårshuse og fritidshuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Nævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, hvis det skønner, at bygningerne herved får en mere uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, herunder disses beboelsesbygninger, henhører under denne bestemmelse.

- d. Teltlejre, campingpladser og sportsanlæg, herunder skydebaner, må ikke oprettes. Uanset fredningen kan privat besøgende hos lodsejere dog campere og telte inden for 25 m fra bygninger, men kun i egentlige haver, som er omgivet af beplantning, der skjuler campingvogn eller telt set fra det omgivende landskab.

§ 7. Pelsdyrfarme m.v.

Der må ikke på det fredede område oprettes mink- eller andre pelsdyrfarme, fjerkræfarme eller drivhusgartnerier, dambrug m.v.

§ 8. Oplagspladser m.v.

- a. Naturen må ikke forurenes ved henlæggelse af affald eller andet. De fredede arealer må ikke anvendes til oplags- og lossepladser, og der må ikke indrettes bilkirkegårde eller henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele deraf.

- b. Uanset fredningen må den oplagsplads, som Allinge-Gudhjem kommune har indrettet på matr.nr. 97 m, Østermarie, dog bibeholdes.

§ 9. El-anlæg.

Nye luftledningsanlæg må ikke opsættes. Fredningsnævnet kan dog tillade anlæg til lokal elforsyning.

§ 10. Offentlighedens adgang.

Der tillægges offentligheden adgang til gående færdsel ad den på fredningskortet viste sti fra hovedlandevejen Gudhjem-Svaneke til den private fællesvej på matr.nr. 103 a, Østermarie. Det er ikke tilladt at cykle eller ride på stien eller at medtage hunde.

Stien udføres i en bredde af indtil 2 m som en primitiv jordsti med mindst muligt indgreb i de naturlige forhold. Det påhviler amtsrådet at etablere henholdsvis udbedre stien - herunder at etablere eventuelle hegsgennemgange - samt at vedligeholde stien.

For at hindre, at stien benyttes til andet end gående færdsel, påhviler det amtsrådet at opsætte stenter, møller el.lign. Amtsrådet kan endvidere foretage skiltning om fredningen og den offentlige adgang samt opstille affaldskurve m.v.

Det bemærkes, at den hjemlede offentlige stiadgang ikke medfører, at der opnås videregående ret til færdsel på de tilgrænsende arealer i henhold til naturfredningsloven.

§ 11. Dispensationer.

En dispensation fra ovenstående bestemmelser kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34. Ved spørgsmål af naturvidenskabelig art skal der forinden indhentes udtalelse fra naturfredningsrådet eller fredningsstyrelsen.

P. O. V.

G. Hermann.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 18. december 1980

om erstatning i anledning af fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer
i Allinge-Gudhjem kommune (sag nr. 2418/79).

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds har den 23. april 1979 afsagt kendelse om erstatning i anledning af den samtidig besluttede fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer på ialt 55 ha i Allinge-Gudhjem kommune. Fredningserstatning er tilkendt 35 af de berørte 38 ejere med ialt 48.400 kr.

Erstatningsfastsættelsen er påklaget til overfredningsnævnet af en af de berørte lodsejere (lb.nr. 34), som har påstået erstatningen forhøjet. Endvidere har en pantøver påstået indfrielse af pantegælden i ejendommen opført under lb.nr. 32.

I sagens behandling har deltaget 7 medlemmer af overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt fredningen af det omhandlede område med enkelte - for erstatningsfastsættelsen ubetydelige - ændringer af fredningsbestemmelserne.

De erstatningsbeløb på 600 kr. pr. ha, som fredningsnævnet har tilkendt, findes at udgøre fuld erstatning for det tab, som tilstandsfredningen påfører ejerne. Derimod findes tabet ved den tilladte offentlige stiadgang og de heraf følgende ulemper ikke fuldt ud at være dækket af den erstatning, der er tilkendt herfor. Erstatningen findes at burde forhøjes til 10 kr. pr. lb.m.sti.

Vedrørende den under lb.nr. 11 opførte ejendom bemærkes specielt, at der ikke - som anført i fredningsnævnets kendelse - er udlagt sti over denne ejendom, hvorfor den tilkendte stierstatning bortfalder.

Den gennemførte fredning findes ikke at medføre nogen forringelse af pantesikkerheden i de berørte ejendomme. Det fremsatte krav om pantegældens indfrielse afvises derfor.

De erstatningsbeløb, som fredningsnævnet har tilkendt, stadfæstes herefter med følgende ændringer:

Niels Peter Olsen - matr.nr. 35 a - lb.nr. 11:

3,37 ha á 600 kr.		2.050 kr.
-------------------	--	-----------

Henry Chr. Holm - matr.nr. 103 a, 214 m - lb.nr. 29:

6,23 ha á 600 kr.	3.750 kr.	
250 m sti á 10 kr.	<u>2.500 kr.</u>	6.250 kr.

Jørgen Hågensen Skovgård - matr.nr. 105 a, 214 m - lb.nr. 32:

3,51 ha á 600 kr.	2.150 kr.	
650 m sti á 10 kr.	<u>6.500 kr.</u>	8.650 kr.

Matr.nr. 103 f - lb.nr. 30:

Erstatningen - 600 kr. - udbetales til den nuværende ejer, Jakob Ambech Jensen, som efter det oplyste er berettiget til beløbet.

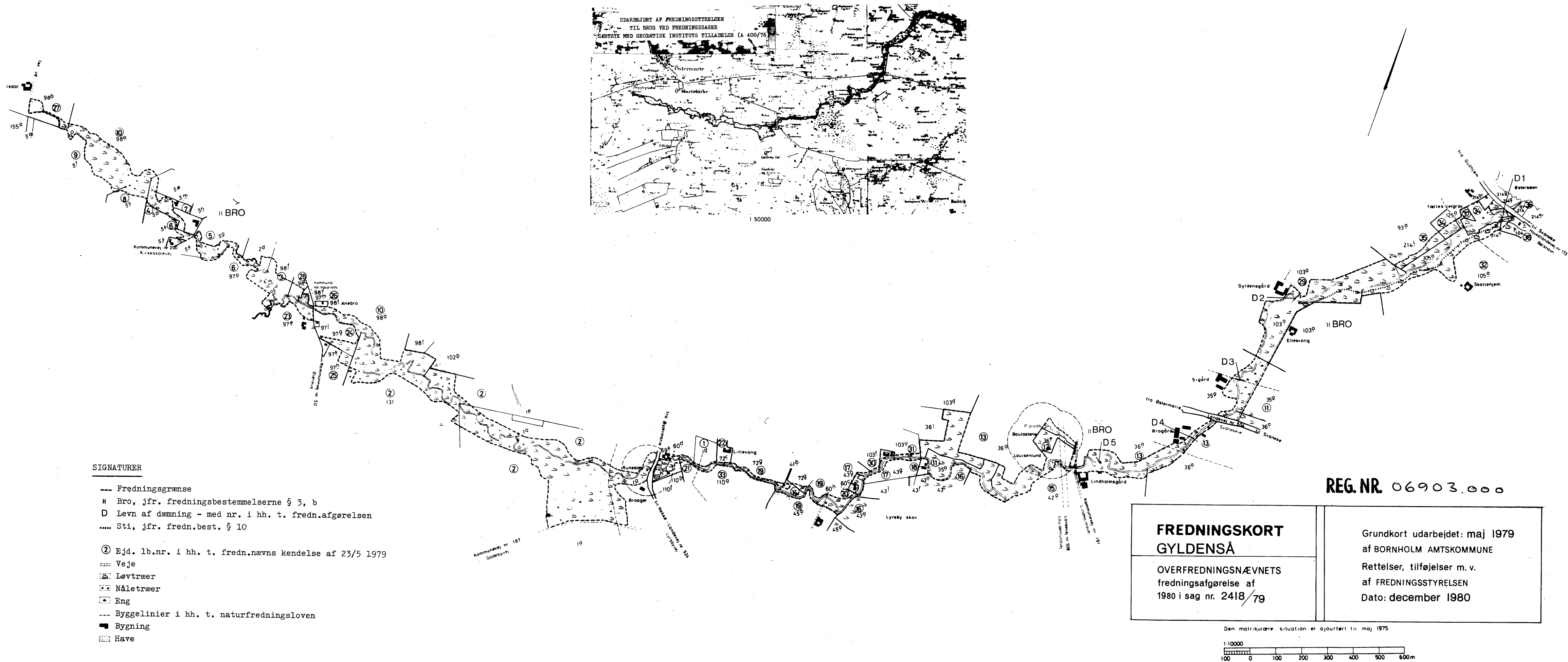
De tilkendte erstatninger forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, fra den 23. april 1979 (datoen for fredningsnævnets kendelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

Det samlede erstatningsbeløb på 52.200 kr. med renter udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, af staten med 75 % og af Bornholms amtskommune med 25 %.

Overfredningsnævnets ovenstående afgørelse af erstatningsspørgsmålene i sagen kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adr.: Amaliegade 13, 1256 København K.) af de ejere af eller rettighedshavere i ejendomme under fredningen, som rettidigt har indbragt fredningsnævnets erstatningsfastansættelse for overfredningsnævnet, samt af fredningsstyrelsen og Bornholms amtsråd. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

P. O. V.

G. Hermann.

FREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 6903

1812 IVSØ

1812 III IVØ

23/4.79

År 1979 den 23. april afsagde fredningsnævnet for Bornholms
amts fredningskreds følgende

K E N D E L S E

i sag nr. 33/1971 om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer.

Ved skrivelse af 14. januar 1971 har Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Bornholms amt rejst fredningssag for Gyldensåen med tilgrænsende arealer, beliggende mellem ejendommen "Elledal" vest for Østermarie og hovedlandevej 173 Svaneke - Gudhjem.

Sagen omfatter et areal på ca. 55 ha, der er beliggende i Østermarie sogn i Allinge-Gudhjem kommune.

Efter at der under sagens behandling har været fremsat forskellige forslag til ændring af den oprindelige fredningspåstand, blandt andet som følge af forhandlinger med Bornholms amtskommune om vejadgang i forbindelse med etablering af stianlæg, har fredningsplanudvalget ved skrivelse af april 1978 med tilslutning af Danmarks Naturfredningsforening nedlagt en endelig fredningspåstand, der har været tilsendt lodsejerne og som er blevet behandlet på et lodsejermøde den 1. juni 1978.

I fredningsplanudvalgets skrivelse er anført følgende om baggrunden for fredningsbegæringen og om formålet med fredningen:

"Ønsket om fredningen er motiveret i, at Gyldenså med tilhørende omgivelser er en meget typisk repræsentant for de først og fremmest i vegetationsmæssig henseende meget karakteristiske bornholmske ådale. Specielt er forårsfloraen af enestående frodighed med hvid, gul og blå anemone, lærkespore, storblomstret kodriver, vild tulipan samt mængder af gøgeurter (tilhørende orkidefamilien). Trævegetationen er karakteristisk for de bornholmske ådalsskove med blandt andet ask, avnbøg og kirsebær. Særlig er der dog grund til at hæfte sig ved en ret udbredt forekomst af kristtorn.

Indtil nu har egentlig forstlig pleje af ådalen ikke fundet sted i større udstrækning, og kun et par enkelte steder er der plantet mindre nåletræsbevoksninger.

I ornitologisk henseende udmærker området sig ved at være yngle- og træklokalitet for en lang række arter af sangfugle.

Gyldenså rummer en særdeles god ørred- og ålebestand, der er af

væsentlig betydning ikke alene for sportsfiskerne, men også for det bornholmske erhvervsfiskeri langs øens kyster. På grund af åens ringe vandføring om sommeren, er fiskebestanden i åen yderst følsom overfor vandforurening, der dels bevirker et meget stort forbrug af vandets ilt, og dels direkte virker som gift overfor fiskene.

I rekreativ henseende rummer ådalen store oplevelsesmuligheder.

Fredningen har til formål

at beskytte ådalen og dens nærmeste omgivelser mod ændringer, der kan forringe eller ødelægge de store landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til vandløbet og ådalen, at give almenheden mulighed for at færdes og opholde sig langs dele af ådalen, og at give fredningsmyndighederne mulighed for at iværksætte drifts- og plejeforanstaltninger. "

Fredningssagen er blevet anbefalet af Naturfredningsrådet.

I skrivelse af 27. maj 1978 til fredningsnævnet har lodsejerne protesteret mod de foreslåede fredningsbestemmelser, herunder især mod et forslag om anlæg af stier og parkeringspladser.

I mødet den 1. juni 1978 gentog lodsejerne protesten mod anlæg af stier og parkeringspladser under henvisning til, at disse vil trække turister til og derved medføre et større slid på de sårbare arealer. Lodsejerne havde i øvrigt ingen væsentlige indvendinger mod fredningen og ville ikke modsætte sig et fremsat kompromisforslag, hvorefter offentligheden alene får adgang fra hovedlandevejen Svaneke-Gudhjem, og hvorefter der kun anlægges sti herfra og op til den private fællesvej på matr. nr. 103 a, således at forslaget om parkeringsplads ved Rønne-Svaneke vejen og om adgangsret ad fællesvejen samt om sti nord for fællesvejen og ved Anebro bortfalder.

Naturfredningsrådets repræsentant mente, at offentlig adgang ved anlæg af beskedne stier ikke ville gribe ind i naturtilstanden. Han ønskede forbud mod plantning af ahorn-træer.

I fredningspåstanden har fredningsplanudvalget med hensyn til

spildevand anført følgende:

"For så vidt angår tillædning af spildevand henvises til den af Bornholms amtsråd vedtagne foreløbige recipientkvalitetsplan (1976) og den hjemmel, miljøbeskyttelsesloven giver til opfyldelse af planens målsætning. Det bemærkes, at denne målsætning for tiden indebærer, at vandkvaliteten skal bringes til mindst at opfylde de krav, der muliggør passage af laksefisk, svarende til forureningsgrad II, efter saprobielklassifikationen eller bedre."

Allinge-Gudhjem kommunes repræsentanter erklærede i den anledning i fornævnte møde, at der ønskes mulighed for fortsat at udlede overfladevand ved overløb i overensstemmelse med kommunens spildevandsplan, og det oplystes, at der er enkelte ejendomme, der fortsat tillæder spildevand til åen, idet ikke alle ejendomme i området har kunnet kloakeres.

Bornholms amtskommune gjorde gældende, at bestemmelserne om spildevand ikke bør medtages i fredningen, da amtsrådet efter miljølovgivningen har indseende med spildevandsforholdene.

Ved skrivelse af 26. juni 1978 har fredningsstyrelsen, fortidsmindeforvaltningen, anmodet om at kendelsen kommer til at indeholde bestemmelse om, at 3 broer over Gyldensåen ved henholdsvis Gyldensgård, Lindholmsgård og ca. 300 m nord for Lesleregård ikke må nedrives eller ændres uden efter forudgående henvendelse til fredningsnævnet og fredningsstyrelsen, idet denne skal have mulighed for at sikre broerne ved rejsning af særlig fredningssag, hvorunder ejeren kan fremsætte eventuelt erstatningskrav. Rejsningen af sagen skal ske inden 30 dage efter modtagelse af lodsejerens henvendelse, der skal ske i anbefalet brev.

Efter fredningsstyrelsens skrivelse findes der ved Gyldensåen flere dæmninger, som udgør resterne af gamle vandmøllecanlæg. Der er registreret velbevarede levn af dæmninger følgende steder inden for det område, som fredningspåstanden vedrører, nemlig:

1) umiddelbart syd for landevejen mellem Svaneke og Gudhjem på matr.

- 2) umiddelbart sydøst for Gyldensgård, på matr. nr. 103 a
- 3) ved Sigård, på matr. nr. 35 a
- 4) ca. 100 m syd for Brogård, på matr. nr. 36 a
- 5) ca. 100 m nord for Lindholmsgård, på matr. nr. 36 a og 42 a.

Med hensyn til disse dæmningsanlæg har fredningsstyrelsen dog ikke fundet anledning til at fremsætte ønske om særlige servitutter, idet man går ud fra, at hensynet til dem er tilgodeset ved den nedlagte fredningspåstands almindelige bestemmelser om forbud mod terrændringer.

Fredningsplanudvalget, Allinge-Gudhjem kommune og de berørte lodsejere har intet haft at indvende mod den af fredningsstyrelsen foreslåede bestemmelse vedrørende de 3 broer.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet finder, at det af sagen omfattede område har stor fredningsmæssig værdi og bestemmer, at den ønskede fredning, hvorved arealerne i det væsentlige bevares i deres nuværende tilstand, og hvorved der åbnes mulighed for landskabspleje og gives offentligheden adgang til nogle af arealerne, bør gennemføres i overensstemmelse med fredningspåstanden med visse ændringer og tilføjelser på grundlag af forhandlingerne på lodsejermødet og fortidsmindeforvaltningens henvendelse.

Da ønsket om offentlighedens adgang må anses for tilstrækkeligt tilgodeset ved, at der gives adgang til færdsel ad stier på den del af de fredede arealer, der ligger mellem hovedlandevejen Svaneke-Gudhjem og den private fællesvej på matr. nr. 103 a Østermarie sogn, findes adgangsretten at burde begrænses hertil. Som følge heraf kan forslagene om stianlæg og færdselsret videre til landevejen Østermarie-Svaneke og om en sti ved Anebro samt om anlæg af parkeringsplads ikke tages til følge. Vejmyndighederne har erklæret sig villige til at søge anlagt en holdebane for 2 - 3 biler i hovedlandevejens sydside og har godkendt, at stien forbindes med holdebanen.

Fredningsnævnet kan tiltræde, at fredningsgrænsen ved Broager

flyttes lidt mod nord af hensyn til ejendommens bygninger, hvorom der er enighed mellem fredningsplanudvalget og ejeren. Grænserne for de fredede arealer fremgår af det vedhæftede kort.

Da amtsrådet gennem reglerne i miljøbeskyttelsesloven kan sikre, at tilladning af spildevand til åen sker på en miljømæssig forsvarlig måde, findes det i fredningspåstanden indeholdte forslag til forbedring af vandkvaliteten ikke at burde medtages i fredningen.

Fredningsbestemmelserne vil være at tinglyse servitutstiftende på nedennævnte matrikel numre med prioritet forud for pantegæld og private servitutter og byrder.

T h i b e s t e m m e s :

De på vedhæftede kort angivne arealer af matr. nr. 1 d, 60 d, 69 k, 1 a, 131, 2 d, 98 f, 5 a, 5 g, 5 k, 97 a, 5 m, 5 s, 5 t, 5 ø, 98 a, 35 a, 36 e, 36 a, 41 b, 42 a, 43 a, 43 g, 43 l, 43 o, 45 b, 60 h, 72 g, 60 c, 69 h, 110 b, 72 c, 97 e, 97 g, 97 h, 97 m, 98 b, 98 q, 103 a, 214 m, 103 f, 103 u, 105 a, 214 n, 110 a, 125 a, 214 l, 214 av, 104 b og 214 ai Østermarie sogn samt en fælles umatrikuleret lergrav fredes ved pålæg af nedennævnte servitut.

Fredningen har til formål

at beskytte Gyldenså-dalen og dens nærmeste omgivelser mod ændringer, der kan forringe eller ødelægge de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til vandløbet og ådalen,

at give almenheden mulighed for at færdes langs dele af ådalen,
og

at give fredningsmyndighederne mulighed for at iværksætte drifts- og plejeforanstaltninger.

§ 1. De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand med de nedennævnte undtagelser.

§ 2. Terrænændringer m.v.

a. Det følger af § 1, at ændringer i terrænet, herunder gravning af sand og grus, fjernelse af løse blokke, samt opfyldning og

planering ikke er tilladt.

- b. De 3 broer, der er beliggende henholdsvis på matr. nr. 103 a Østermarie sogn umiddelbart øst for Gyldensgård, i skellet mellem matr. nr. 36 a og 42 a Østermarie sogn ved Lindholmshøjgård samt på matr. nr. 5 a, 5 g og 5 k Østermarie sogn ca. 300 m nord for Lesleregård må ikke nedrives eller ændres uden forudgående henvendelse til fredningsnævnet og fredningsstyrelsen, idet denne skal have mulighed for at sikre broerne ved rejsning af særlig fredningssag, hvorunder ejerne kan fremsætte eventuelt erstatningskrav. Rejsningen af sagen skal ske inden 30 dage efter fredningsstyrelsens modtagelse af lodsejernes henvendelse, der skal ske i anbefalet brev.

§ 3. Arealernes drift og pleje m.v.

- a. Ådalens karakter af blandet løvskov skal opretholdes, hvorfor indplantning af nåletræ eller andre for lokaliteten fremmede træarter - herunder ahorn - ikke må finde sted. Det er ikke tilladt at foretage nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager på agerjord eller vedvarende græsarealer.
- b. Det offentlige skal uden udgift for ejerne og efter forudgående aftale med disse eller, hvis aftale ikke opnås, med fredningsnævnets godkendelse kunne foranledige den ønskede tilstand opretholdt, herunder lade selvsåning fjerne, samt foretage hugst udenfor de i området eksisterende nåletræskulturer eller nåletræsbevoksninger, der er frembragt ved kultur.
- c. Anvendelse af kemiske ukrudtsmidler eller hormonmidler må udenfor haver og gårdspladser kun anvendes ved stødbehandling efter indhentet godkendelse hos naturfredningsrådet.
- d. Vedligeholdelse af stianlæg, samt fjernelse af affald, der er efterladt af publikum, udføres af det offentlige.

§ 4. Vandløbets tilstand.

Ændring af åens naturlige løb, herunder regulering, rørlægning eller sænkning af åens vandstand, må ikke finde sted.

§ 5. Bebyggelse m.v.

- a. De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure og boder, opstilles master, transformerstationer eller andre indretninger, og der må ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger.
- b. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages ombygning af eller tilbygning til eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for byggeriet er godkendt af fredningsnævnet, der kan nægte tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygninger:
 - 1) såfremt det eksisterende helhedsindtryk herved ændres i væsentligt omfang i uheldig retning, og der samtidig kan påpeges anden mulighed for placering og/eller ydre udformning, der funktionelt kan modsvare det af lodsejeren ønskede, eller
 - 2) såfremt det ønskede ikke tjener rimelige jordbrugsøkonomiske formål.
- c. Ombygning af og tilbygning til de eksisterende lovligt opførte helårshuse og fritidshuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Dette skal være berettiget til at meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningerne herved får en mere uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, herunder disses beboelsesbygninger, henhører under denne bestemmelse.
- d. Teltlejre, campingpladser og sportsanlæg, herunder skydebaner, må ikke oprettes. Camping og privat teltning af privat besøgende hos lodsejere må finde sted, men dog kun inden for 25 m fra bygninger og kun i egentlige haver, som er omgivet af beplantning, der skjuler campingvogn eller telt set fra det omgivende landskab.

§ 6. Pelsdyrfarme m.v.

Oprettelse af mink- eller andre pelsdyrfarme eller af fjerkræfarme og anlæg af drivhusgartnerier, dambrug m.v. er ikke tilladt.

§ 7. Oplagspladser m.v.

- a. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted. De fredede arealer må ikke anvendes til oplags- og lossepladser, og der må ikke indrettes bilkirkegårde eller henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele deraf.
- b. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at den af Allinge-Gudhjem kommune på matr. nr. 97 m Østermarie sogn indrettede oplagsplads bibeholdes.

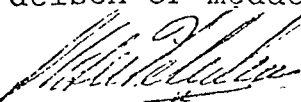
§ 8. El-anlæg.

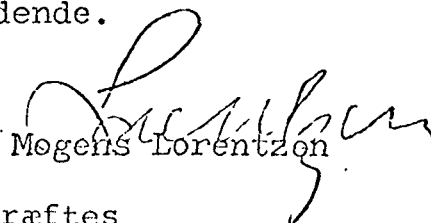
Nye luftledningsanlæg må ikke opsættes. Fredningsnævnet kan dog tillade anlæg til lokal elforsyning.

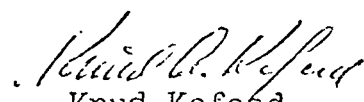
§ 9. Offentlighedens adgang.

Den på kortbilaget viste sti fra hovedlandevej nr. 173 Gudhjem-Svaneke til den private fællesvej på matr. nr. 103 a Østermarie sogn skal være åben for offentlighedens færdsel til fods. Stien udføres som primitiv jordsti i indtil 2 m bredde. I forbindelse med stien kan der af det offentlige opstilles affaldsbeholdere og opsættes anvisninger for publikum."

Kendelsen kan af de berørte ejere og eventuelle brugere samt af forskellige offentlige myndigheder påklages til overfredningsnævnet, adresse Amaliegade 13, 1256 København K inden 4 uger fra den dag, kendelsen er meddelt den pågældende.

Aksel Petersen

Mogens Lorentzen

Knud Kofoed

Udskriftens rigtighed bekræftes
Fredningsnævnet for Bornholms
amts fredningskreds, 23. april 1979

P. f. v.
e.b.
C. Kéjser
sekr.

23/4-1979

År 1979 den 23. april afsagde fredningsnævnet for Bornholms
amts fredningskreds følgende

K E N D E L S E

i sag nr. 33/1971 om erstatning for fredning af Gyldensåen med tilgræn-
sende arealer, jfr. særlig kendelse afsagt 23. april 1979.

Den 23.april 1979 har fredningsnævnet afsagt kendelse om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer, hvorefter de fredede arealer i det væsentlige skal bevares i deres nuværende tilstand med adgang for offentligheden ad en sti langs en del af åen.

Lodsejerne har ikke opgjort deres erstatningskrav i anledning af fredningen. Ejerne af matr. nr. 214 ai, 104 b og 97 m Østermarie sogn har givet afkald på erstatning.

De fredede arealer er beliggende i landzone. En stor del af arealerne er omfattet af naturfredningslovens byggeliniebestemmelser, og skovarealerne er alle undergivet fredskovpligt.

Herefter og under hensyn til fredningsbestemmelsernes karakter findes der at burde tilkendes lodsejerne i erstatning for fredningen 600 kr. pr. ha. og 5 kr. pr. løbende meter sti, idet bemærkes, at den sti, der åbnes for offentligheden, i det væsentlige allerede eksisterer.

De fredede arealer er anført i nedenstående fortegnelse, hvor de enkelte erstatninger er opgjort. Erstatningsbeløbene er afrundet opad, og således at der mindst udredes 600 kr. i erstatning til hver ejendoms ejer.

Lb.nr.	Lodsejer	Matr. nr.	Areal ialt i m ² .	Heraf om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
1	Avlsbruger Eli Ibsen	1 <u>d</u>	8944	700	-	
	Lyrbyvej 23	(43 <u>i</u>)	9850	-	-	
	3751 Østermarie	60 <u>d</u>	2.3228	2400	-	
		69 <u>k</u>	<u>591</u>	<u>591</u>	-	
			4.2613	3691		600 kr.
2	Proprietær Sigrid Bøgeskov	1 <u>a</u>	56.8417	11.7000	-	
	Gadebyvej 1	(1 <u>e</u>)	2778	-	-	
	3751 Østermarie	(45 <u>r</u>)	5.5563	-	-	
		(113)	6273	-	-	
		131	<u>16.8808</u>	<u>3.7200</u>	-	
			80.1839	15.4200		9.300 kr.
3	Avlsbruger Gerhard Sonne	2 <u>d</u>	2.5591	3000	-	
	Kirkeskolevej 1	98 <u>f</u>	<u>2.5881</u>	<u>8800</u>		
	3751 Østermarie		5.1472	1.1800		750 kr.
4	Tom Christensen	5 <u>a</u>	1.2486	7100	-	600 kr.
	Kirkeskolevej 6					
	3751 Østermarie					
5	Thorkild Skovgaard Munch	5 <u>g</u>	3.1226	5000	-	600 kr.
	Kirkeskolevej 3					
	3751 Østermarie					

Lb.nr.	Lodsejer	Matr.nr.	Areal ialt i m ² .	Heraf om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
6	Gårdejer Svend Wridt Kirkeskolevej 7 3751 Østermarie	5 <u>k</u> 97 <u>a</u>	2.7606 <u>22.0046</u> 24.7652	2700 <u>1.0700</u> 1.3400	- - -	850 kr.
7	Graver Evald Andreas Nielsen Kirkeskolevej 4 3751 Østermarie	5 <u>m</u>	4800	1500	-	600 kr.
8	Avlsbruger Richard Johs. Mogensen Kirkeskolevej 10 3751 Østermarie	(5 <u>o</u>) 5 <u>s</u> (97 <u>d</u>)	1.6773 1.9098 <u>5.4232</u> 9.0103	- 4000 <u>-</u> 4000	- - - -	600 kr.
9	Hans Peter Mogensen Almindingsvej 27 3751 Østermarie	5 <u>t</u> (5 <u>æ</u>)	14.1503 <u>3514</u> 14.5017	2.0900 <u>-</u> 2.0900	- - -	1.300 kr.
10	Gårdejer Vilmer Marcher Almindingsvej 9 3751 Østermarie	5 <u>ø</u> 98 <u>a</u> (98 <u>æ</u>)	1.7248 45.8856 <u>1005</u> 47.7109	1000 3.4500 <u>-</u> 3.5500	- - - -	2.150 kr.
11	Gårdejer Niels Peter Olsen Svanekevej 59 3751 Østermarie	35 <u>a</u> (103 <u>g</u>)	40.8038 <u>2128</u> 41.0166	3.3700 <u>-</u> 3.3700	- 145 m -	2.750 kr.

Lb.nr.	Lodsejer	Matr. nr.	Areal ialt i m ² .	Heraf om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
12	Bestyrelsen for kong Frederik VII's stiftelse på Jægerspris Vimmelskaftet 47 1161 København K.	36 <u>e</u>	6367	6367	-	600 kr.
13	Gårdejer Henning Petersen Svanekevej 32 3751 Østermarie	36 <u>a</u>	48.1323	6.5200	-	3.950 kr.
14	Chauffør Poul Hansen Lyrsbyskov 2 3751 Østermarie	41 <u>b</u>	4286	2800	-	600 kr.
15	Gårdejer Eskild Erland Kjeldsen Lindholmsvej 1 3751 Østermarie	(38 <u>c</u>) (38 <u>d</u>) (40 <u>i</u>) 42 <u>a</u> (42 <u>b</u>) (42 <u>d</u>) (116 <u>a</u>) (218 <u>l</u>)	4.3066 181 6037 28.5450 2.7351 4058 847 <u>2.6793</u>	- - - 2.2100 - - - -	- - - - - - - -	 1.350 kr.
			39.3783	2.2100		

Lb.nr.	Lodsejer	Matr. nr.	Areal ialt i m ² .	Heraf om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
16	Gårdejer Erling Rasmussen	43 <u>a</u>	44.3294	600	-	
	Lyrabyvej 44	(43 <u>c</u>)	2.6044	-	-	
	3751 Østermarie	(43 <u>d</u>)	6.5448	-	-	
		(43 <u>e</u>)	5.8247	-	-	
		(43 <u>r</u>)	<u>1250</u>	<u>-</u>	-	
			59.4283	600		600 kr.
17	Arbejdsmand Karl Jørgen Madsen	43 <u>g</u>	1.4593	2800	-	
	Lyrabykov 3	43 <u>l</u>	<u>1.4973</u>	<u>400</u>	-	
	3751 Østermarie		2.9566	3200		600 kr.
18	Medhjælper Kristian Hansen	43 <u>o</u>	2980	60		600 kr.
	Lyrabykov 5					
	3751 Østermarie					
19	Avlsbruger Henning Hansen	(30 <u>d</u>)	1.6549	-	-	
	Lyrabykov 4	(34 <u>n</u>)	1.5930	-	-	
	3751 Østermarie	45 <u>b</u>	7.9296	4200	-	
		60 <u>h</u>	2.9085	4300	-	
		72 <u>g</u>	<u>4.0764</u>	<u>2800</u>	-	
			18.1624	1.1300		700 kr.
20	Kunstmaler Søren Kjærsgård	60 <u>c</u>	2510	1500	-	600 kr.
	Lyrabykov 1					
	3751 Østermarie					

Lb.nr.	Lodsejer	Matr. nr.	Areal ialt i m ² .	Heraf om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
21	Adjunkt Olav Elvang Lyrsbyvej 25 3751 Østermarie	69 <u>h</u> 110 <u>b</u>	.2214 <u>2684</u> 4898	600 <u>1600</u> 2200	- - -	600 kr.
22	Styrmand Niels Chr. Svendsen Lindetsvej 2 3751 Østermarie	72 <u>c</u>	6140	800	-	600 kr.
23	Avlsbruger Harald Mortensen Ølenevej 4 3751 Østermarie	97 <u>e</u>	4.0046	5500	-	600 kr.
24	Lærere Mads og Karin Jensen Ølenevej 3 3751 Østermarie	97 <u>g</u> (97 <u>l</u>)	2.0547 <u>450</u> 2.0997	6200 <u>-</u> 6200	- - -	600 kr.
25	Eléktriker Svend Aage Hansen Dalslundevej 4 3751 Østermarie	(5 <u>v</u>) 97 <u>h</u>	2.2617 <u>1.7227</u> 3.9844	- <u>2000</u> 2000	- - -	600 kr.
26	Allinge-Gudhjem kommune Skovløggen, 4, Tejn 3770 Allinge	97 <u>m</u>	1450	1450	-	frafaldet

Lb.nr.	Lodsejer	Matr. nr.	Areal ialt i m ²	Betalt om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
27	Avlsbruger Ulrik Nygård Marker	98 <u>b</u>	7.1549	3600	-	
	Almindingsvej 25	(155 <u>a</u>)	3.9590	-	-	
	3751 Østermarie	(211 <u>at</u>)	3330	-	-	
		(211 <u>bai</u>)	<u>8726</u>	<u>-</u>	-	
			12.3195	3600		600 kr.
28	Aage Christensen	(98 <u>p</u>)	542	-	-	
	Ølenevej 2	98 <u>q</u>	<u>4950</u>	<u>2400</u>	-	800 kr.
	3751 Østermarie		5492	2400		
29	Gårdejer Henry Chr. Holm	103 <u>a</u>	23.3007	6.1500	250 m	
	Svanekevej 63	214 <u>m</u>	<u>796</u>	<u>796</u>	-	5.000 kr.
	3751 Østermarie		23.3803	6.2296		
30	Carsten E. Koefoed og Vibeke Koefoed	103 <u>f</u>	2223	700	-	600 kr.
	Lindetsvej 6					
	3751 Østermarie					
31	Carsten H. Plum	(36 <u>i</u>)	2.2065	-	-	
	Svanekevej 30	(103 <u>d</u>)	5.4061	-	-	
	3751 Østermarie	(103 <u>e</u>)	3.0320	-	-	
		103 <u>u</u>	<u>3.4880</u>	<u>1600</u>	-	
			14.1326	1600		600 kr.
32	Gårdejer Jørgen Hågensen Skovgård	105 <u>a</u>	18.6065	3.4900	650 m	
	Tuevej 1	214 <u>n</u>	<u>5447</u>	<u>200</u>		
	3751 Østermarie		19.1512	3.5100		5.400 kr.

Lb.nr.	Lodsejer	Matr. nr.	Areal ialt i m ² .	Heraf om- fattet af frednings- påstanden	Sti	Erstatning
33	Entreprenør Poul Bjerregård Lyrsbyvej 31 3751 Østermarie	110 <u>a</u>	6.1455	3000	-	600 kr.
34	Avlsbruger Aksel Hansen Bølshavn 56 3751 Østermarie	(93 <u>g</u>) 125 <u>a</u>	4797 <u>4.4824</u> 4.9621	- <u>1.4800</u> 1.4800	- - -	900 kr.
35	Gårdejer Jørn P. Kofoed Bølshavnvej 8 3740 Svaneke	(93 <u>a</u>) 214 <u>1</u>	18.8659 <u>6036</u> 19.4695	- <u>6036</u> 6036	- - -	600 kr.
36	Ludvig J. Kofod Hansen Bølshavn 48 3751 Østermarie	214 <u>av</u>	2880	400	-	600 kr.
37	Fælles lergrav	-	2500	2500	-	-
38	Læge Jørgen Heerfordt Hedegade 4000 Roskilde	104 <u>b</u> 214 <u>ai</u>	4800 <u>1.3810</u> 1.8610	500 <u>700</u> 1200	55 m - -	frafaldet.

De tilkendte erstatninger forrentes som nedenfor anført. Fredningen findes ikke at forringe panthavernes sikkerhed i ejendommene, hvorfor ingen del af fredningserstatningerne vil være at udbetale til panthaverne.

Det bemærkes, at de under lb.nr. 30 og 31 anførte ejendomme har skiftet ejer efter sagens rejsning, men for disse ejendomme tilkommer erstatningen de nuværende ejere.

T h i b e s t e m m e s :

I erstatning udbetales:

<u>Lb.nr.</u>	<u>Navn</u>	<u>Beløb</u>
1.	Eli Ibsen	600 kr.
2.	Sigrid Bøgeskov	9.300 kr.
3.	Gerhard Sonne	750 kr.
4.	Tom Christensen eller P. Tiemroth	600 kr.
5.	Thorkild Skovgaard Munch	600 kr.
6.	Svend Wridt	850 kr.
7.	Evald Nielsen	600 kr.
8.	Richard Johs. Mogensen	600 kr.
9.	Hans Peter Mogensen	1.300 kr.
10.	Vilmer Marcher	2.150 kr.
11.	Niels Peter Olsen	2.750 kr.
12.	Bestyrelsen for kong Frederik VII's stiftelse på Jægerspris	600 kr.
13.	Henning Petersen	3.950 kr.
14.	Poul Hansen	600 kr.
15.	Eskild Erland Kjeldsen	1.350 kr.
16.	Erling Rasmussen	600 kr.
17.	Karl Jørgen Madsen	600 kr.
18.	Kristian Hansen	600 kr.
19.	Henning Hansen	700 kr.
20.	Søren Kjærsgård	600 kr.
21.	Olav Elvang	600 kr.
22.	Niels Chr. Svendsen	600 kr.

23.	Harald Mortensen	600 kr.
24.	Mads og Karin Jensen	600 kr.
25.	Svend Aage Hansen	600 kr.
26.	Allinge-Gudhjem kommune	frafaldet
27.	Ulrik Nygård Marker	600 kr.
28.	Aage Christensen	800 kr.
29.	Henry Chr. Holm	5.000 kr.
30.	Carsten E. Koefoed og Vibeke Koefoed	600 kr.
31.	Carsten H. Plum	600 kr.
32.	Jørgen Hågensen Skovgård	5.400 kr.
33.	Poul Bjerregård	600 kr.
34.	Aksel Hansen	900 kr.
35.	Jørn P. Kofoed	600 kr.
36.	Ludvig J. Kofod Hansen	600 kr.
37.	Fælles lergrav	-
38.	Jørgen Heerfordt	<u>frafaldet.</u>

48.400 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes fra kendelsens afsigelse til betalingsdagen med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto, der er gældende på tidspunktet for kendelsens afsigelse.

Af erstatningen udredes 3/4 af statskassen og 1/4 af Bornholms amtskommune.

Kendelsen kan af de berørte ejere og eventuelle brugere samt af forskellige offentlige myndigheder påklages til overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K, inden 4 uger fra den dag, kendelsen er meddelt den pågældende.

Aksel Petersen

Mogens Lorentzen

Knud Kofoed

Udskriftens rigtighed bekræftes
Fredningsnævnet for Bornholms
amts fredningskreds, 23. april 1979.

P. f. v.

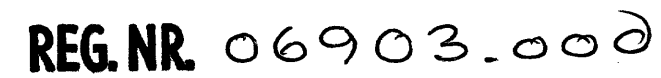
e.b.

C. Kejser
sekr.

KORT>

(udfyldes af dommerkontoret)

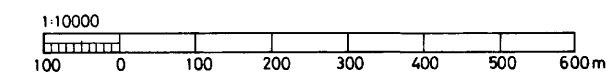
REG. NR. 6903

hørende til fredningsnævnets kendelse
i sag nr. 33/1971 om fredning af
GYLDENSÅ med tilgrænsende arealer

Den matrikulære situation er ajourført til maj 1975

1:10000

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 06903.00

Dispensationer i perioden: 26-10-1983 - 22-10-1998

27 OKT. 1983

26 OKT. 1983

Hr. landinspektør

August Olesen

Munch Petersensvej 2

3700 Rønne.

GENPART til Fredningsstyrelsen

til underretning.

D. h. t. Deres skr. af

j. nr.

+ 9 bilag.

Vedr. j. nr. 1953-42-6-3.

Ved skrivelse af 17. juni 1983 har De anmodet fredningsnævnet om en udtalelse i anledning af en påtænkt udstykning af 3 parceller fra ejendommen matr. nr. 1 a og 131 Østermarie.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er beliggende inden for en afstand af 300 m fra skov, og at parcel 3 af matr. nr. 1 a tillige ligger inden for en afstand af 100 m fra en runesten. 2 af parcellerne ligger endvidere delvis i et område, der er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 18. december 1980 om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer, men fredningskendelsen er ikke til hinder for gennemførelse af matrikulære forandringer.

De 3 parceller er bebygget med ældre enfamiliehuse, og ønskes nu solgt til anvendelse til beboelse som hidtil.

I den anledning skal fredningsnævnet herved meddele, at nævnet intet har at indvende mod det ansøgte.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger indbringes for overfredningsnævnet af de ankeberettigede i henhold til naturfredningslovens § 58.

Genpart af denne skrivelse er sendt til fredningsstyrelsen, Bornholms amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Allinge-Gudhjem kommune og proprietær Jørn Clausen.

Lorentzen

✓ Fredningsnævnet

for

Bornholms amts fredningskreds
Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A, 3700 Rønne, tlf. (03) 95 01 45

Til fredningsregisteret
til orientering

Sag nr. 198/1985

3/3-86 Den

17 FEB. 1986

Hr. landinspektør

Jørn Tindborg

Kannikegård

Rønnevej 1

3720 Aakirkeby. + 7 bilag.

GENPART til, Fredningsstyrelsen

til underretning,

D. h. t. Deres skr. af

J. nr.

Modtaget i fredningsstyrelsen

18 FEB. 1986

6903
LUS + REG.

3/3-86, P.V.

Ved skrivelse af 18. december 1985 har De anmodet fredningsnævnet om en udtalelse i anledning af en påtænkt nærmere angiven berigtigelse af matrikelkortet og skelforandring mellem ejendommene matr. nr. 103 d, 43 g, 103 f og 36 g Østermarie, beliggende på sydsiden af landevejen Rønne-Svaneke. Ved skelforandringen overføres 2 arealer på henholdsvis 102 m² og 391 m² fra matr. nr. 103 d til matr. nr. 103 f til anvendelse som færdselsareal og have. Endvidere overføres af dyrkningsmæssige hensyn 4763 m² fra landbrugsarealerne matr. nr. 36 g til matr. nr. 103 d og 5251 m² fra matr. nr. 103 d til matr. nr. 36 g.

Det fremgår af sagen, at ejendommene delvis er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 18. december 1980 om fredning af Gyldensåen, hvori bl.a. er bestemt, at de fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand.

I den anledning skal fredningsnævnet herved meddele, at nævnet intet har at indvende mod skelforandringerne.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger indbringes for overfredningsnævnet af de ankeberettigede i henhold til naturfredningslovens § 58.

Genpart af denne skrivelse er sendt til fredningsstyrelsen, Bornholms amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune.

Lorentzen

1303/6 21. 7

Henlægges.
26.6.1986
Per Hennin

REG. NR. 6903
Hr fredningsregisteret
til orientering 27/6-86 *alk*

Fredningsnævnet
for
Bornholms amts fredningskreds
Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A, 3700 Rønne, tlf. (03) 95 01 45

Sag nr. 93/1986

Den 25 JUNI 1986

Hr. landinspektør

Ivar Jørgensen

Nansensgade 5

3740 Svaneke.

GENPART til, Fredningsstyrelsen

til underretning,

D. h. t. Deres skr. af

J. nr.

+ 9 bilag.

Modtaget i fredningsstyrelsen

26 JUNI 1986

Ved skrivelse af 26. april 1986 har De anmodet fredningsnævnet om en udtalelse i anledning af en påtænkt nærmere angiven udstykning vedrørende landbrugsejendommen "Leslerergård", matr. nr. 97 a og 5 k Østermarie, beliggende Kirkeskolevej 7, tilhørende Svend Gustav Wridt.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af bestemmelserne i naturfredningslovens § 47 stk. 1 om skovbygge-
linie og af overfredningsnævnets kendelse af 18. december 1980 om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer, hvori bl.a. er bestemt, at de fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand og sådan, at Gyldensådalene og dens nærmeste omgivelser beskyttes mod ændringer, som kan forringe eller ødelægge de landskabelige og naturvidenskabelige værdier.

Ved udstykningen deles ejendommen, som er på 24,8 ha, således at en parcel på 12584 m² afhændes til helårsbeboelse uden landbrugspligt, mens restarealet, som består af landbrugsjord og Gyldensåen med tilgrænsende skovarealer, sammenlægges med landbrugsejendommen Vestergård.

I den anledning skal fredningsnævnet herved meddele, at nævnet intet har at indvende mod udstykningskningen.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger indbringes for overfredningsnævnet af de ankeberettigede i henhold til naturfredningslovens § 58.

Genpart af denne skrivelse er sendt til fredningsstyrelsen, Bornholms amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune.

Gert F. Andresen

fg.

Fredningsnævnet

for

Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne

Damgade 4A, 3700 Rønne, tlf. (03) 95 01 45

Sag nr. 40/1988

Den 30 MRS. 1988

Bornholms Arkitekt- og Ingeniørkontor

Storegade 38

3700 Rønne.

GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen

til underretning,

D. h. t. Deres skr. af

J. nr.

+ bilag.

Overfor fredningsnævnet har selskabet i forbindelse med etablering af lysleder kabelanlæg på strækningen Østerlars-Østermarie og Østermarie-Svaneke ansøgt om tilladelse til ved Brogård at gennemgrave Gyldensåen, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 18. december 1980. Ifølge det oplyste vil gennemgravningen, der skal føre kablet under åen, være ca. en halv dag og terrænet vil blive retableret til samme stand som før gennemgravningen.

I den anledning meddeler nævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 34 tilladelse til den ansøgte gennemgravning, idet det forudsættes, at der sker retablering af terrænet efter arbejdets udførelse, således at der ikke sker ændring af Gyldensåens naturlige løb.

Efter naturfredningslovens § 64 a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 34 indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af Miljøministeriet, Bornholms amtsråd, Danmarks Naturfredningsforening, Allinge-Gudhjem og Nexø kommuner.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Allinge-Gudhjem kommune og Nexø kommune.

Lorentzen

us, a

Bornholms Amt Fredningskreds

Modtaget i
Skov- og NaturstyrelsenDamgade 4 A
3700 Rønne
Fax 5695 0245

27 OKT. 1998

Bornholms Amt
Østre Ringvej 1
3700 RønneGENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning, Fredningsregisteret
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.

Åbent 9.00 - 15.00

+ bilag

Den 22. oktober 1998

Sag nr. 38/1998

REG. NR. 6903.00

Deres J.nr.

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om godkendelse af cykelstiforløbet over broer ved Gyldensåen og Sølyst bæk i forbindelse med et cykelstianlæg langs hovedlandevej 173 på strækningen Listed-Bølshavn-Saltuna.

Stianlægget indgår i den nationale cykelrute nr. 10 og er en del af det regionale cykelvejnet på Bornholm.

Fredningsnævnet har den 6. juli 1998 meddelt dispensation fra en række fredningskendelser og -deklarationer til anlæg af cykelstier langs landevej 173 fra km 12,04 til km 14,50, dog således at behandlingen af stianlæggets forløb over matr. nr. ene 125-a og 214-av Østermarie (Gyldensåen) og 92-u Østermarie (Sølyst bæk) er udskilt til selvstændig behandling i afventning af Bornholms Amts nærmere forslag til udformning af broer og placering heraf.

Arealet omkring stianlæggets passage af Gyldensåen på hovedlandevejens landside er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. december 1980 om fredning af Gyldensåen. Ved kendelsen forbydes det blandt andet at ændre åens naturlige forløb ved for eksempelvis regulering, ligesom der ikke må foretages ændringer i terrænet, herunder gravning af sand og grus, fjernelse af løse blokke samt opfyldning og planering.

Til godkendelse foreligger to broprojekter, hvoraf det ene krydser åløbet i en lige linie i næsten samme højde som hovedlandevejen, medens det alternative projekt indebærer opførelse af en bro, der ved en svagt knæk i linieføringen og placering af en støttepille på en holm i åløbet ligger lavere i terrænet end hovedlandevejen.

Området ved Sølyst bæk, hvor stianlægget forløber over en altanbro, er delvist omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 11. oktober 1947, der indeholder forbud mod bebyggelse, sprængning og hegning.

Broprojekterne forudsættes alle udført i træ malet mørkegrønt. Dog udføres brofæste og piller i beton.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse af de af broprojekterne berørte områder den 15. oktober 1998, hvorunder Skov- og Naturstyrelsen, Allinge-Gudhjem kommune og Danmarks Naturfredningsforening alle har meddelt, at man intet har at

bemærke imod projekterne.

I den anledning meddeler fredningsnævnet i medfør af lov om naturbeskyttelse § 50 stk. 1 dispensation fra ovennævnte fredningskendelser til de forelagte broprojekter, herunder også det alternative broprojekt for Gyldensåen.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter lov om naturbeskyttelse § 66 stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse § 78 stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4 A, 3700 Rønne

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af broprojekterne.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune.

F. Schønnemann

FREDNINGSNÆVNET FOR BORNHOLM

Ianto Tryfan Davies Gerdes
Lyrsbyskov 2
3751 Østermarie

Damgade 4 A
3700 Rønne
Tlf. 99 68 83 03

bornholm@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-BOR-17-2020
Den 7. september 2020

Overfor fredningsnævnet er der den 13. juli 2020 ansøgt om tilladelse til at etablere en tilbygning på 96 m² til en eksisterende garagelænge på ejendommen matr.nr. 41b, Østermarie, beliggende Lyrsbyskov 2, 3751 Østermarie. Projektet er nærmere beskrevet i det materiale, der er sendt til fredningsnævnet.

Ejendommen er markeret på dette kortudsnit:

Sagens oplysninger

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. december 1980 om fredning af Gyldensåen med tilgrænsende arealer. Fredningsbestemmelserne fastsætter blandt andet:

”...

§ 1. Formål.

Fredningen har til formål:

at beskytte Gyldenså-dalen og dens nærmeste omgivelser mod ændringer, der kan forringe eller ødelægge de landskabelige og naturvidenskabelige værdier, der knytter sig til vandløbet og ådalen.

...

§ 6. *Bebyggelse m.v.*

- a. *De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger (herunder skure og boder), opstilles master, transformatorstationer eller andre indretninger, og der må ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger.*

...

- c. *Ombygning af og tilbygning til de eksisterende lovligt opførte helårshuse og fritidshuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Nævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, hvis det skønner, at bygningerne herved får en mere uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, herunder disses beboelsesbygninger, henhører under denne bestemmelse.*

...”

Miljøstyrelsen har den 4. august 2020 præciseret fredningsgrænsen i forhold til den omhandlede ejendom, idet ejendommen på følgende kort er markeret med rødt, mens det fredede areal er vist med skravering:

Bornholms Regionskommune har vurderet, at arealet ikke indgår i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Det nærmeste Natura 2000-område ligger i en afstand af ca. 1,7 km. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt eller medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen har endvidere oplyst, at et brændeskur på 5 x 5,5 m og et haveredskabsskur på 2,1 x 4,2 m begge er opført indenfor fredningsgrænsen uden dispensation.

Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har ikke fremsat indvendinger mod projektet, idet Friluftsrådet dog har anbefalet, at brændeskuret og haveredskabsskuret fjernes i forbindelse med projektets udførelse.

Fredningsnævnet har ikke foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet dispensation til projektet som ansøgt på vilkår, at et brændeskur og et haveredskabsskur, der uden dispensation er opført indenfor fredningsgrænsen, bortfjernes ved førstkommende ejerskifte, dog senest ved udgangen af 2023.

Fredningsnævnet har lagt vægt på, at projektet, der udgør en forlængelse af en eksisterende garagelænge, kun berører en meget begrænset del af det samlede fredede område og ikke vurderes at stride mod fredningens formål. Nævnet lægger endvidere vægt på, at projektet sammen med den eksisterende garagelænge vil fremstå med et ensartet udtryk.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Miljøstyrelsen, Bornholms Regionskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Foreningen Bornholm, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Henrik Engell Rhod